VTB
Nieuws

Nummer 3, oktober 2012 Vereniging Tropische Bossen

Van de redactie...

Het is weer zover. Terwijl de 3de VTB nieuwsbrief van dit jaar op de mat valt zal een stevige zuidwester storm begeleid door felle stortregens om de daken gieren. De herfst is al geruime tijd ingeluid, maar dat mag geen roet in het eten gooien van de VTB agenda. Net aan het einde van de zomer was er het jaarlijkse seminar "Are we on the right track", dat geheel in het teken stond van de rol van het bedrijfsleven in de bescherming van tropische natuur. De organisatie van deze middag spreekt terecht van een groot succes. Er is een persbericht de deur uit gegaan dat we in deze nieuwsbrief hebben geplaatst. Als eerste echter, staan we vol trots stil bij ons 400ste lid Sjaak de Ligt, de directeur van Trees for All. Ter gelegenheid van deze mijlpaal treft u in dit nummer een exclusief interview met de heer de Ligt. Daarnaast blikken we kort terug op het 23ste IUCN World Conservation Congress in Korea en besteden we aandacht aan de aankomende studiedag over de EUTR. O ja, en vergeet ook de prachtige column van Charlotte niet!

Trees for All

Onlangs mocht onze vereniging de heer Sjaak de Ligt als 400ste VTB lid verwelkomen. Een bijzondere mijlpaal! Sjaak de Ligt is al 10 jaar directeur van Stichting Trees for All, een ervaren Nederlandse aanbieder van klimaatcompensatie. Benieuwd als we zijn naar ons 400ste lid, vroegen wij hem zijn verhaal met ons te delen.

Als pas afgestudeerde vertrok Sjaak de Ligt eind jaren zeventig naar West-Afrika waar hij via SNV een paar jaar als hydroloog en landmeter werkte. Sjaak de Ligt: "Daar werd ik al snel geconfronteerd met ontbossing, en vooral de noodzaak voor herbebossing door lokale samenwerking". Teruggekomen uit Afrika, startte hij bij het toenmalige ministerie van LNV (Landbouw, Natuurbeheer en Visserij). In zijn vrije tijd werkte hij aan een partnerproject tussen zijn woongemeente en een herbebossingsproject in Mali. Niet lang daarna ging hij bij Oxfam-Novib aan de slag, waar hij onder meer duurzame ontwikkeling en klimaatbeleid vorm gaf. De Ligt: "Daar ontdekte ik al snel dat ontwikkelingssamenwerking en milieu nog niets met elkaar te maken had". Vervolgens kreeg hij bij stichting Face (Forest Absorbing Carbondioxide Emissions) de kans om daadwerkelijk te investeren in (her)bebossing en CO2-compensatie met klimaatgelden van elektriciteitsproducenten. "Toen ontstond het idee om te starten met Stichting Trees for All, dat in 1999 werkelijkheid werd."

> "Steeds meer bedrijven worden enthousiast van onze aanpak."

Trees for All (voorheen Trees for Travel) financiert (her)bebossingsprojecten die leiden tot lokale duurzame ontwikkeling en tot minder CO2 in de atmosfeer. Gelden worden geworven via particulieren, bedrijven en organisaties die hun CO2-uitstoot willen compenseren. De Ligt: "Bij Trees for All zien we dat steeds meer bedrijven en particulieren enthousiast worden van onze aanpak. Dat komt niet alleen door het vertrouwen wat ze hebben in onze reputatie, maar ook door onze integrale aanpak". Trees for All is opgericht als stichting, en is dat ook gebleven. Ze werkt niet als handelaar in CO2-compensatie maar als ontwikkelingsorganisatie, met CBF-keurmerk voor goede doelen. Navolgers zijn door de jaren heen uiteraard ook gekomen en gegaan. "Maar", stelt Sjaak de Ligt, "Deze commerciële aanbieders van CO2-compensatie zijn vaak niet meer dan inkoper en verkoper van CO2 rechten". Ook lijken deze aanbieders zich voornamelijk te richten op een solitaire oplossing voor een meeromvattend probleem. Volgens Trees for All staat klimaatcompensatie niet op zich. Daarom steunt Trees for All duurzame ontwikkelingsprojecten die naast het verzorgen van klimaatcompensatie ook zorgt voor de sociaal- economische ontwikkeling van de betrokkenen en herstel van ecosystemen. Sjaak de Ligt: "Wij willen dat de bedrijven en hun klanten of medewerkers een gevoel krijgen bij het door hen gesteunde project waarvoor zij ook werkelijk het verschil kunnen maken".

Trees for All wil graag de groep bedrijven, organisaties en particulieren die willen investeren in duurzame ontwikkeling en klimaatcompensatie door bewustwording steeds groter maken. Ook willen ze meerwaarde creëren door middel van een apart label voor kleinscha-

Column: Het bijenvolk

Door Charlotte Floors

In de laatste paar jaren hoorde ik het in allerlei settings. In de politiek, op de universiteit en binnen organisaties: "We moeten geïntegreerd werken om armoedebestrijding en duurzaam bosbeheer met succes aan te pakken" en "Om bossen écht effectief te beheren, moeten we met het bedrijfsleven samenwerken." Of: "De rol van bossen moet gemainstreamd worden in duurzame ontwikkeling". Ik zag een oud collega eens een verwoede poging doen om het zo in ons verankerde 'sectordenken' treffend uit te beelden op een flipchart. Vakkundig tekende hij een aantal vormen die veel gelijkenis vertoonden met een doodskist. "Ik heb het gevoel dat we allemaal in onze eigen tuintjes bezig zijn: er is nauwelijks communicatie tussen de verschillende afdelingen, terwijl ons werk direct met elkaar verbonden is". De toon was gezet. Het feit dat er doodskisten op de flipchart stonden was voor mij een directe metafoor: ieder op zijn eigen houtje werken is niet echt een levensvatbare optie. En toch moeten we onszelf er steeds weer aan herinneren. Sterker nog: er heeft vandaag vast nog iemand ergens in de wereld eenzelfde tekening gemaakt en eenzelfde opmerking geplaatst. Zo lijkt het ook te gaan met allerlei andere zaken die overeenstemming behoeven in de wereld. Economische ontwikkeling en natuurbescherming, klimaat mitigatie en adaptatie, lange en korte termijn scenario's. In mijn dagelijks werk als medewerker coördinatie van een alliantie met vijf partners en drie verschillende thema's in negen verschillende landen loop ik er ook tegenaan. We moeten integreren, samenwerken, mainstreamen, ontschotten, verantwoordelijkheid delen. Volgens mij wéét iedereen dat allang. Soms betrap ik mezelf op een enorm ongeduld. Waarom duren integreren en al haar synoniemen toch altijd zo lang? Zoals wel vaker, vond ik in de natuur een mooie afspiegeling van een menselijk proces. Bijen bijvoorbeeld. Om een levenskrachtig bijenvolk de winter door te krijgen, moet een imker vaak twee bijenvolken samenvoegen. Natuurlijk gaat dit niet zonder slag of stoot. De bijenvolken hebben elk hun eigen geur en elkaar afstoten is dus hun natuurlijke reactie. De bijenvolkeren zouden elkaar binnen mum van tijd afmaken. Net mensen. De imker kan dit echter vrij makkelijk oplossen: gewoon een krant ertussen. De geur van de krant is sterker dan die van de twee bijenvolken en nadat de bijen de krant volledig hebben versnipperd zijn de volkeren al verenigd. De krant als katalysator van een razendsnel integratieproces. Wij mensen hebben blijkbaar een krant en een imker nodig om onze doelen te verenigen. Wie biedt? ■

lige ontwikkelingsprojecten die een positieve klimaatbalans opleveren. Als dat lukt, hopen ze dat veel meer ontwikkelingsprojecten kunnen gaan profiteren van de bewustwording in Nederland over duurzame ontwikkeling. Sjaak de Ligt: "Ik vind het uitdagend om in dat spanningsveld bezig te zijn, enerzijds het selecteren, begeleiden en ontwikkelen van lokale projecten in ontwikkelingslanden en aan de andere kant hiervoor geld binnen te halen en te werken aan die bewustwording. We zien dat bedrijven ondanks de crisis oprecht aan de gang gaan met maatschappelijk verantwoord ondernemen. Wij zijn bezig met maatschappelijk verantwoorde klimaatcompensatie, en krijgen enorm veel energie van de mensen en organisaties waar wij het voorrecht hebben mee samen te mogen werken".

■ **NBcie & Sjaak de Ligt**

On the right track?

Verantwoord ondernemen voor tropische bossen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen kan een substantiele bijdrage leveren aan bescherming en duurzaam beheer van tropische bossen. Dat is een van de conclusies van het seminar Responsible Enterprise, International Cooperation and Tropical Forest Management: Are We on the Right Track? dat op 13 september 2012 werd gehouden in Ede. Om die bijdrage te realiseren moeten Nederlandse bedrijven, NGOs (niet-gouvernementele organisaties), kennisinstellingen en overheden wel hun krachten bundelen. Dat gebeurt nu al bij certificering van hout, soya en palmolie, maar het kan veel intensiever. Ook is het belangrijk dat consumenten echt kiezen voor duurzame produkten, overheden het goede voorbeeld geven, bedrijven voortrekkers durven zijn en investeerders hogere risico's accepteren.

> "Een van de problemen is dat investeerders huiverig zijn."

De ruim 120 deelnemers uit bedrijfsleven, NGOs, overheid en kennisinstellingen bespraken barrières en kansen voor uitbreiding van verantwoord ondernemen in tropische bossen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen gaat uit van het people, planet & profit concept. Dus: winst maken met oog voor mens en planeet. Maar ook transparantie over alle stappen in de produktieketen en het betrekken van belanghebbenden in die keten. Het belang van deze vorm van ondernemen voor beheer en behoud van tropische bossen wordt sinds enige jaren

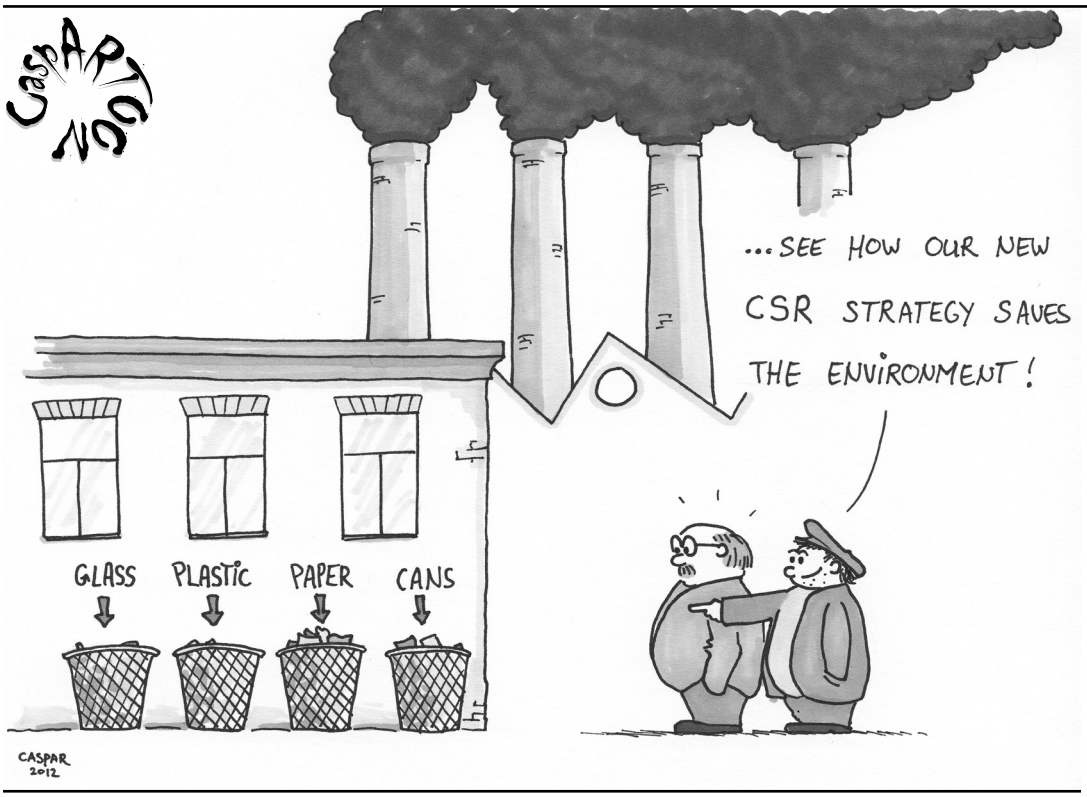

onderkend door overheden en NGOs. Vroeger werden bedrijven vooral gezien als bedreigingen in deze bossen, maar tegenwoordig werken NGOs en bedrijven samen aan duurzame produktieketens en stimuleert de Nederlandse overheid maatschappelijk verantwoord ondernemen.
Voorbeelden van maatschappelijk verantwoord ondernemen in en rondom tropische bossen zijn houtbedrijven die gecertificeerd hout (FSC, PEFC) verkopen en bedrijven die in zogenaamde Round Tables afspraken maken over de produktie van soya en palmolie waarvoor geen bossen worden omgekapt. Maar het marktaandeel van dit soort duurzame produkten is nog klein. "Een van de problemen is dat investeerders huiverig zijn: ze hebben weinig informatie over de mogelijkheden, weten weinig over de track record van eerdere investeringen, moeten hoge risico's nemen en langdurig investeren," vertelde Tineke Lambooy van Nyenrode Universiteit. "Deze belemmeringen zorgen ervoor dat commerciële banken nog nauwelijks geld steken in fondsen voor maatschappelijk verantwoorde ondernemingen. Het vinden van seed money is ook een groot probleem." Dit beeld werd beaamd door vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en de bankensector op het seminar.
Aan het eind van de bijeenkomst werden een aantal aanbevelingen gedaan aan bedrijven, overheden en NGOs. NGOs moeten vooral hun belangrijke rol als watchdog van bedrijvigheid rondom bossen behouden, maar kunnen ook constructief meewerken door Nederlandse bedrijven te koppelen aan lokale organisaties die zij vaak goed kennen. Overheden moeten nieuwe initiatieven stimuleren, het goede voorbeeld geven door duurzame produkten aan te kopen, staand beleid uitvoeren, seed money beschikbaar maken, investeringen stimuleren en ervoor zorgen dat maatschappelijk verantwoorde ondernemingen geen onnodige barrières krijgen opgeworpen. Ten slotte, bedrijven kregen het advies om verder te denken dan alleen handel en winst, en om verantwoord ondernemen te omarmen als deel van hun core business. "En vertel de verhalen over jullie duurzame produkten. Dat helpt", was een van de adviezen. Op de website www.tropischebossen.nl kunnen de presentaties van de sprekers worden bekeken en zal ook het eindverslag worden geplaatst.

Het seminar werd georganiseerd door Tropenbos International, de Vereniging Tropische Bossen, de Universiteiten van Wageningen en Utrecht, Nyenrode Business Universiteit, het Ministerie van EL&I, en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het was het zesde seminar in de reeks Are we on the right track over bescherming en duurzaam beheer van tropische bossen.
■ **Pieter Zuidema**

►Meer info: Herman Savenije, Tropenbos International, e-mail: herman.savenije@tropenbos.org

IUCN World Conservation Congress

Jeju Island in Zuid Korea vormde de afgelopen maand het podium voor het IUCN World Congress, een evenement waaraan meer dan 10.000 mensen meededen, onder wie zo'n 5.000 conservation experts uit 153 landen. Het congres, heeft volgens Julia Marton-Lefèvre, IUCN Director General, laten zien hoe natuurgeoriënteerde oplossingen ons helpen om tegemoet te komen aan de meest prangende uitdagingen.
De nadruk lag op de verantwoordelijkheid van het be-

drijfsleven. Grote bedrijven als Nespresso en Rio Tinto presenteerden nieuwe standaarden voor duurzaamheid, terwijl Microsoft en Google beloofden innovatieve beheerstechnologieën te ondersteunen. IUCN en de EU kondigden een investering aan van €20 miljoen in biodiversiteitsbehoud en beschermde gebieden.

De wereldwijde biodiversiteitscrisis werd geïllustreerd door nieuwe getallen over de teruggang van Caribisch koraal en de publicatie van de top 100 meest bedreigde soorten. Het congres presenteerde updates van de IUCN Red List of Ecosystems, de IUCN Green List of Protected Areas, het Protected Planet Report en nieuwe bevindingen over lokaal beheer van bossen. De Members'Assembly, het wereldwijde milieuparlement van IUCN waarin overheden en ngo's samenwerken, keurde een groot aantal resoluties goed, waaronder het sluiten van illegale 'bear farms', het terugdringen van olieboringen voor de kust van de Guiana's en het verstrekken van betere kanalen voor betaling voor ecosysteemdiensten. Nieuwe acties om stroperij van olifanten en neushoorns tegen te gaan werden goedgekeurd, de oproep tot een wereldwijd verdrag tot het terugdringen van kwikvervuiling en de oproep tot meer naleving van milieu en natuurwetgeving werden gesteund. Volgens de nieuw benoemde president van IUCN, Zhang Xinsheng, liet dit congres zien hoe het waarderen en beschermen van natuur leidt tot een welvarender en harmonieuzere samenleving. ■ **Caspar Verwer**

►**Meer info: www.iucnworldconservationcongres.org**

Aankondiging: VTB studiedag 2012

Op vrijdag 2 november vindt de jaarlijkse VTB studiedag plaats, deze keer in kasteel de Schaffelaar in Barneveld. De studiedag zal in het teken staan van de Invloeden van opkomende economieën op de Europese houtverordening (EUTR) en bosbeheer in de tropen.

De Europese Houtverordening (EU Timber Regulation-EUTR) treedt op 3 maart 2013 in werking om illegaal hout op de Europese markt tegen te gaan. De VTB-studiedag geeft aandacht aan verschillende kwesties, vragen en spanningen die spelen omtrent de nieuwe Europese houtverordening, de relatie met opkomende economieën voor het slagen hiervan en de effecten op de tropische houthandel en duurzaam bosbeheer in de tropen. De driehoeksverhouding tussen de EU, tropische producentenlanden en opkomende economieën staat hierbij middels de volgende vragen centraal:

- Wat is de huidige situatie van EUTR invoering in Nederland/EU? Zijn we klaar om hout te ontvangen uit risicogebieden volgens de nieuwe wet- en regelgeving?
- Wat is de verwachte invloed van de EUTR op de internationale houtmarkt en duurzaam bosbeheer in de tropen?
- Wat is het verwachte effect van de groeiende deelname van opkomende economieën in tropische houtmarkten op de EUTR en de EU houtmarkt?

De registratie is vanaf heden tot 20 oktober geopend. Wees er op tijd bij want na de deadline van 20 oktober kan de studiedagcommissie helaas geen inschrijvingen meer verwerken. Deelnemers ontvangen na aanmelding en betaling een bevestiging en toegangsbewijs.
>Zie voor meer informatie en inschrijving www.tropischebossen.nl/studiedag. ■ **Studiedagcommissie**

►**meer info en inschrijving op www.tropischebossen.nl**

Wie, Wat, Waar...

► **VTB Studiedag 2012:** The wooden triangle – Influences of emerging economies on the EU timber regulation and forest management in the tropics. vr 2 november, 9:00-16.00 uur, Kasteel de Schaffenaar, Barneveld. Break-out sessies in de middag.

► **IUCN Bossenoverleg:** 5 december 2012, 13.30-17.00 uur (met aansluitende borrel), Akantes, Nieuwe Herengracht 95, Amsterdam.

Colofon

Adres VTB: postbus 124, 6700 AC, Wageningen; **Website:** www.tropischebossen.nl; **Email:** vereniging@tropischebossen.nl; **Redactie:** Paul Zambon, Henk Lette, Caspar Verwer, Charlotte Floors, Paul Hillegers, Quirine Hakkaart; Simone van Santen de Hoog; **Ontwerp/opmaak:** Caspar Verwer, Saskia Grootemaat; **Email redactie:** vtbnieuws@tropischebossen.nl

De Vereniging Tropische Bossen heeft tot doel het creëren en onderhouden van een professioneel netwerk en het instellen van een dynamisch en effectief platform voor het verzamelen, kanaliseren en uitdragen van kennis en informatie over tropische bossen. Dit wil de vereniging bereiken door het stimuleren en faciliteren van contacten tussen mensen, die vanuit verschillende achtergronden en posities, geïnteresseerd zijn in duurzaam en maatschappelijk verantwoord beheer van tropische bossen.

Deadline voor het inleveren van artikelen voor de volgende VTB-Nieuws is 10 december 2012

Deze nieuwsbrief is gedrukt op FSC gecertificeerd papier Certificaatnummer: SGS-COC-1180 Mixed Sources